

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
07/ 01498- 58	
DATO 14 DES. 2007	
AN	EKSP.
Saksbeh./adm. enhet/ff.nr:	586

Saksbeh./adm. enhet/ff.nr:
Ulf Møller / Erik Bruun

Vår ref. (oppgis ved svar):

Vår dato:
12.12.2007

Side:
1/3

Deres ref.
Cathrine Brekke

Deres dato:
02.10.07

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Utkast til forskrift om støtteordning for produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder - høring

Det vises til høringsdokument av 3. oktober 2007. Statnett støtter formålet med støtteordningen, dvs å utløse ny produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder. Økt produksjon vil gi bedret energibalanse, økt sikkerhet i tørrår og vil kunne bidra til reduserte investeringer i sentralnettet i områder med produksjonsunderskudd. Statnett bidrar aktivt for å tilrettelegge for ny kraftproduksjon, og flere av de planlagte nettførsterkningene er nødvendige for å kunne ta i mot ny kraft.

Statnett stiller seg positiv den rollen vi er tildelt mht rapportering av forbruk til støtteberettigede anlegg. Som pådriver for utviklingen av den frivillige sertifikatordningen (RECS) har Statnett lagt grunnlaget for utstedelse av opprinnelsesgarantier.

Det norske kraftsystemet har store regulerbare ressurser i vannkraftanleggene, noe som er gunstig med tanke på satsning på fornybar kraft. Likevel vil vi peke på enkelte utfordringer som følger med økende volum av produksjon med lav reguleringsgrad.

Måling og rapportering

Statnett er positiv til den rollen vi er tildelt mht rapportering av forbruk til støtteberettigede anlegg. Samtidig er Statnett bevisst viktigheten av at de tall som rapporteres er korrekte og sporbare for senere dokumentasjon og kontroll.

Opprinnelsesgarantier utstedes på bakgrunn av data fra balanseavregningen. Utstedelse skjer i dag hos et finsk selskap, på oppdrag fra Statnett, basert på våre data. Selve utstedelsen er en jobb som det er naturlig at settes ut på anbud ved jevne mellomrom. Samtidig kan det ikke utelukkes at det ligger føringer i det "nye" Fornybarhetsdirektivet som kan gjøre det unaturlig for Statnett å være ansvarlig for utstedelse av opprinnelsesgarantier i fremtiden. Skal støttebeløpet være basert på utstedte opprinnelsesgarantier, vil rapporten måtte utarbeides av den som til enhver tid utfører selve utstedelsen. Statnett er av den oppfatning at rapporten til Enova bør komme fra Statnett som Avregningsansvarlig, dvs direkte fra balanseavregningen – uavhengig av hvem som foretar selve utstedelsen.

Det vil kreve endringer i forskriftsteksten på følgende steder:

- I kapittel "2.3 Fra godkjenning av produksjonsanlegg til utbetaling av støtte", fjerde avsnitt, sies det: "For å få utbetalt støtte må anleggsinnehaver dokumentere antallet utstedte opprinnelsesgarantier i produksjonsperioden."

- I kapittel "4. Merknader til de enkelte bestemmelsene, Til § 10 Utbetaling av støtte" står det: "Melding om utstedte opprinnelsesgarantier går fra Statnett til Enova".
- I kapittel "5. Administrative konsekvenser" vises det bl.a. til Statnetts oppgaver knyttet til måling og avregning av produksjon. Statnett mener disse punktene må justeres, og redegjør for dette nedenfor:

Ved utstedelse av opprinnelsesgarantier, benytter Statnett produksjonstallene fra Avregningsansvarlig (balanseavregningen). Samtidig korrigeres det for egetforbruk på kraftstasjonen samt eventuelt trafotap hvis måleren er plassert ved generatoren. Dette er i henhold til Fornybarhetsdirektivet (og Domeneprotokoll for Norge) som tilsier utstedelse av opprinnelsesgarantier basert på Net Electricity Production. En slik korreksjon er normalt mellom 0,2 og 1 %.

Tilsvarende "nettokrav" finnes ikke forskriften. Samtidig vil en slik korreksjon slå ulikt ut, da vannkraftanlegg som produserer over 12 GWh uansett vil få for 12 GWh, mens mindre anlegg og vindkraft vil kunne oppleve å få "reduert" sin produksjon – og støtte. Statnett mener at på nye anlegg bør måleren plasseres etter egetforbruk og trafo, noe som løser dette problemet for nye anlegg.

Statnett har derfor lagt opp til å rapportere produksjon til Enova i henhold til pålagte oppgaver som Avregningsansvarlig, dvs rett fra balanseavregningen – uten korrigerende. Dette forutsetter en justering av forskrifteksten:

- Kapittel 2.3 "Fra godkjenning av produksjonsanlegg til utbetaling av støtte", fjerde avsnitt, bør endres til: *For å få utbetalt støtte må anleggsinnehaver dokumentere faktisk produksjon for utstedelse av opprinnelsesgarantier i produksjonsperioden.*
- Kapittel 4. "Merknader til de enkelte bestemmelsene Til § 10 Utbetaling av støtte", andre avsnitt, bør endres til: *Melding om faktisk produksjon for utstedelse av opprinnelsesgarantier går fra Statnett til Enova.*
- Kapittel 6, "Utkast til forskrift, § 10 Utbetaling av støtte" bør endres til: *For å få utbetalt støtte må anleggsinnehaver dokumentere faktisk produksjon for utstedelse av opprinnelsesgarantier i produksjonsperioden.*

I pkt "2.5 Overgangsordningen", siste avsnitt står det at: "Biokraftverk bygget før 1. januar 2004 kan imidlertid først delta i støtteordningen året etter at ordningen trer i kraft." Det er knyttet noe usikkerhet til når forskriften kan tre i kraft bl.a. som følge av godkjenning i ESA. Det bør derfor tydeliggjøres om det menes ett år etter at ordningen trer i kraft, eller om biokraftverk får støtte året etter (fra 1. januar 2009) uansett når ordningen formelt vil tre i kraft neste år.

Det forutsettes at Statnetts kostnader knyttet til administrasjon av ordningen finansieres under Avregningsansvaret.

Andre forhold

Som nevnt innledningsvis, kan Statnett som systemansvarlig få enkelte utfordringer – og økte kostnader – som følge av økende volum av produksjon med lav reguleringsgrad. Vi finner det riktig å nevne dette, selv om vi som nevnt er positive til økt produksjon.

Systemansvaret

Vindkraft og små vannkraftanlegg vil regulere effekten i takt med naturgitte forhold og vil kun i begrenset grad tilfredsstillende systemansvarligs behov for reguleringsevne. Anleggene vil med dette som utgangspunkt måtte betraktes som grunnlastverk på linje med kjernekraft, kombianlegg for varme og elektrisitet og til en viss grad øvrige varmekraftanlegg. Dersom andelen av anlegg med begrenset reguleringsevne øker i forhold til øvrige anlegg, vil systemansvarliges utfordringer med å regulere balansen mellom produksjon og forbruk bli større. Utfordringene er størst i de perioder hvor forbruket er lavest.

De tradisjonelle store vannkraftverkene i Norge leverer systemtjenester og funksjonalitet som er nødvendig for å ivareta en tilfredsstillende leveringskvalitet i kraftsystemet. Eksempler på slike produkter kan være kortslutningsytelse, reaktiv ytelse, frekvensregulering m.m. Vindkraft og små vannkraftanlegg har ikke de samme egenskapene som store vannkraftanlegg, og kan kun i begrenset omfang levere de nødvendige balanseproduktene. Ved lavt forbruk, ofte kombinert med import fra utlandet, vil mange av de store vannkraftverkene i Norge stå. Dette vil bety at nødvendig funksjonalitet må fremskaffes fra andre produksjonskilder. Systemansvarlig kan få økte kostnader ved anskaffelse av systemtjenester, som med nåværende reguleringsregime vil videreføres til sentralnettskundene.

Systemansvarliges utfordringer i forhold til reguleringen av systemet vil kunne avhenge av den totale produksjonsøkningen og hvor i Norge økningen kommer. Som systemansvarlig vil Statnett derfor understreke betydningen av en differensiert kraftproduksjon hvor behovet for effekt, energi og reguleringsevne ses i sammenheng.

Kraftnettet

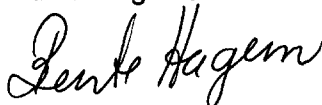
Regjeringens mål er økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering tilsvarende 30 TWh i 2016 i forhold til 2001. Å realisere dette målet vil måtte medføre betydelig økt produksjonskapasitet, som igjen vil medføre behov for å forsterke kraftnettet. Ny småkraft- og vindkraftproduksjon vil i første omgang kreve forsterkninger i distribusjons- og regionalnettet. Det vil normalt være mulig å ta i mot en økning i fornybar produksjon i underskuddsområder uten å forsterke sentralnettet. Større vindkraftutbygginger og/eller etablering av mye ny vannkraft i overskuddsområder vil medføre behov for forsterkninger av sentralnettet. I forbindelse med Statnetts nettutviklingsplan for 2007, ble det gjort analyser i et scenario med ekspansiv utvikling av ny vind- og mindre vannkraftkapasitet (i alt 13 TWh økt produksjonskapasitet frem mot 2015 i forhold til referanse). Analysene antyder økt nettførsterkningsbehov på om lag 2-3 mrd. NOK ekstra i sentralnettet i forhold til referanse per 2015.

Støtteordningen sikrer ikke automatisk en nettmessig gunstig lokalisering av ny produksjonskapasitet. Det kan derfor være nødvendig med andre virkemidler som kan bidra til at ny produksjon lokaliseres der det er nettmessig gunstig – eksempelvis ved at kostnadene for nett og produksjon sees i sammenheng. NVEs konsesjonsbehandling et sentralt virkemiddel for å sikre at nettmessige forhold hensyntas ved etablering av ny produksjonskapasitet. Statnett opplever at direktoratets praksis med samordnet konsesjonsbehandling av ny vindkraftproduksjon og tilhørende nettførsterkninger er et godt bidrag for å tilstrebe samfunnsøkonomisk rasjonell utvikling av kraftsystemet.

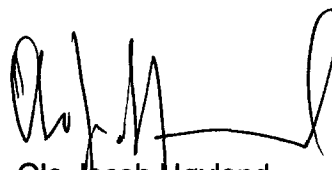
Statnett mener at aktiv nettplanlegging er viktig i forhold til å realisere målet om økt produksjon fra fornybare energikilder. Dette fordi realisering av en nettutbygging i forbindelse med utbygging av ny produksjonskapasitet ofte kan ta lenger tid enn selve produksjonsutbyggingen. Aktiv nettplanlegging vil også gi myndighetene et bedre grunnlag for en helhetlig vurdering av konsekvenser ved ulike utbyggingsalternativer. I den sammenheng kan det nevnes at prioriterte nettførsterkninger som Sima-Samnanger og Ørskog-Fardal vil legge til rette for økt fornybar produksjon i disse regionene.

Markedsorienterte virkemidler som prisområder og marginaltap samt anleggsbidrag vil også kunne bidra til å påvirke lokalisering av produksjonskapasitet og dermed rasjonell utvikling av kraftsystemet, men trolig ha mindre betydning som lokaliseringsvirkemiddel enn konsesjonstildeling.

Med vennlig hilsen

Bente Hagem
Konserndirektør

Ole Jacob Høyland
Avdelingssjef